

[Bertel Dahlgaard.]

foranledige, at der blev talt ud om denne sag mellem repræsentanter for de lovgivende forsamlinger, og jeg håber, den danske regering vil give sin tilslutning hertil.

Jeg takker både statsministeren, finansministeren og handelsministeren for den forståelse og imødekommenhed, de har vist overfor forskellige synspunkter og henstillinger, jeg har fremsat. På et par punkter vil jeg gerne knytte bemærkninger til udtalelser fremsat af den højtærede statsminister. Med hensyn til adgangen til at opløse folketinget har jeg altid godkendt, at der kan foreligge parlamentariske forhold, som gør en opløsning naturlig, men der kan på den anden side ikke herske tvivl om, at der også kan foreligge forhold, hvorunder det aldeles ikke kan siges, at statsministeren har en parlamentarisk ret til at bestemme folketingets opløsning. En sådan ret er ikke givet statsministeren i forfatningen, og forholdene i folketinget kan under en politisk krise foreligge således, at den parlamentarisk korrekte udgang af krisen er, at der uden valg dannes en ny regering, der ikke har folketingets flertal imod sig, og at en statsministers handlen herimod ville være parlamentarisk ukorrekt. Indirekte erkender statsministeren i virkeligheden også dette i sine udtalelser, idet han til slut siger, at hvilken fremgangsmåde der skal følges, må ligge i hænderne på regeringens ledere og kongen.

Jeg takker det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft for hans udtalelse på dette punkt, ligesom jeg takker det ærede medlem for hans udtalelser i det hele taget vedrørende vore forfatningsformer og for den fordomsfrihed, hvormed det ærede medlem behandlede disse spørgsmål.

I anledning af den højtærede statsministers udtalelse om Danmarks deltagelse i Atlantpagten vil jeg gerne udtale, at jeg selvfølgelig ikke drager i tvivl, at flertallets tiltræden har til formål at bevare freden. Selvfølgelig har den det. Men det er netop dette spørgsmål, hvad der bedst bevarer freden for os, der hersker divergerende meninger om, og jeg opfordrer statsministeren til at være noget mere varsom i sine udtryk, når han fordømmer dem, der har en anden anskuelse end han. Når statsministeren således bruger det udtryk, at havde vi valgt en anden linie, så havde vi dermed også sagt ja til en udenrigspolitik tilpasningslinie, der kunne have givet os samme skæbne som de østeuropæiske lande, så siger jeg til statsministeren: husk på Sverige og brug ikke ord, der kan mistydes. Og når

statsministeren anfører, at en skandinavisk forsvarsunion kunne medføre, at danske styrker eventuelt måtte kæmpe i Norge og Sverige, og sammenligner dette med, at danske tropper forpligtes til at kæmpe i fremmede lande under Atlantpagtens auspicer, så siger jeg, at en sådan sammenligning burde statsministeren ikke drage; både forholdet til vore frændefolk og de helt andre forudsætninger, der knyttede sig til en alliancefri nordisk union, burde afholde ham derfra.

Jeg føjer til, at jeg med tilfredshed noterer, at statsministeren i sin tale i går sagde, at hans udtalelser om dette spørgsmål ikke skulle opfattes som en opfordring til at undlade offentlig kritik på disse områder. Jeg tror, det var rigtigt, at det blev sagt. Det er nemlig en meget farlig vej, man har været inde på, at ville gøre vurderingen af Danmarks Atlantpolitik til noget, som naturligt bør afgøres efter, om man sympatiserer med øst eller vest. Hele dette spørgsmål indebærer så dybtgående overvejelser af, hvad der bådevort land bedst, at det nødvendigvis må dele vandene i alle lejre og derfor også har medført, at mangfoldige mennesker indenfor både socialdemokratiet, venstre og konservative bærer på de største betænkeligheder og har andre anskuelser end de tre partiers repræsentanter her i salen. Erkendelsen heraf indeholdtes jo også deri, at selv det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft forleden regnede med, at 400 000 vælgere var uenige i den førte politik.

Jeg skal iøvrigt give tilslutning til den højtærede statsministers appel om, at ikke nogen, selvom de er uenige i den førte politik, håner eller mistænkeliggør medborgere, som øver deres gerning i henhold til denne politik, idet dette selvfølgelig også indebærer, at den højtærede statsminister tager afstand fra alle dem, der har søgt at mistænkeliggøre danske demokrater, der udfra hensynet til landets interesser har været imod denne politik.

Må jeg, medens jeg omtaler disse forhold, sige til det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft, at når han nu i sin tale atter bogstavelig talt gjorde Atlantpagtens militæralliance og De Forenede Nationer til noget, der omtrent var det samme, så må jeg opgive at følge det ærede medlem. Jeg tror, at det ærede medlem såvel som jeg burde gøre alt, hvad der var muligt, for at øge netop De Forenede Nationers særlige moralske autoritet. Også overfor det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft vil jeg, når han forsøger sig således, gentage: husk på Sverige, der nok